

SMĚRNICE K BEZPEČNOSTI A OCHRANĚ ZDRAVÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE	
Č.j.: MŠŘ77/2018	Účinnost od: 1. 9. 2018
Spisový znak:	Skartační znak: S5
Aktualizace: 15. 8. 2020	

I. OBECNÁ USTANOVENÍ

Tato směrnice vychází z těchto zákonných předpisů:

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon,
- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách
- § 5 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání,
- § 26 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných,
- § 7 vyhlášky č. 55/2005 Sb., o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání,
- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních,
- nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci,
- Vyhláška č. 180/2015, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání (vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích)
- § 9 a 10 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů,
- vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti
- § 101, 103, § 243 a § 247 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce,
- vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů
- § 2920 a § 2921 zákona č. 89/2012, občanský zákoník
- vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy č.j.: 37 014/2005-25
- Metodický pokyn k provádění odborných technických kontrol tělocvičen, tělovýchovného náradí a zařízení, venkovních hřišť a sportovišť č.j. 22 784/03-II/2
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, MŠMT č.j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016
- Informační materiál ke vzdělávání dětí od 2 do 3 let v mateřské škole Č. j.: MSMT-27987/2016-1

II. Předmět a rozsah úpravy

- Pro bezpečnost a ochranu zdraví při výchově a vzdělávání dětí ve škole má výkon dohledu nad činnostmi dětí mimořádný význam. Konkrétní úkoly a podrobnosti v péči o bezpečnost a ochranu

zdraví a v jejich rámci i úkoly dohledu nad dětmi školy stanoví obecně závazné právní předpisy.

- Tento metodický pokyn stanoví postupy vedoucí k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí v mateřské škole (dále jen MŠ).

III.

Předcházení rizikům

- MŠ zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí:
 - při předškolním vzdělávání a výchově (dále jen „vzdělávání“),
 - při činnostech s ním přímo souvisejících a
 - při poskytování školských služeb.
- Mateřská škola odpovídá za bezpečnost dítěte, a to od doby, kdy ho učitelka mateřské školy převezme od jeho zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby až do doby, kdy ho učitelka mateřské školy předá jeho zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě.
- K zabezpečení tohoto úkolu MŠ přijímá na základě vyhledávání, posuzování a zhodnocování rizik spojených s činnostmi a prostředím opatření k prevenci rizik.
 - Při stanovení konkrétních opatření bere v úvahu zejména:
 - možné ohrožení dětí při pobytu v mateřské škole, při přesunech dětí v rámci předškolního vzdělávání a při účasti dětí na různých akcích pořádaných MŠ
 - zároveň přihlíží k věku dětí, k jejich individuálním fyzickým a psychickým schopnostem a ke zdravotnímu stavu.
- Mateřská škola podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání vytváří základy klíčových kompetencí, které jsou podstatné pro další rozvoj dítěte. Vytváření kompetencí, které se vztahují k osobnímu zdraví, vlastnímu bezpečí i bezpečí druhých a odpovědnému chování k okolnímu prostředí je nedílnou součástí školních vzdělávacích programů a tematických integrovaných bloků.
 - Mateřská škola zajistí, aby děti byly vhodnou formou a přiměřeně svému věku poučeny o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, jichž se účastní. Dokladem o provedeném poučení je záznam poučení v přehledu výchovné práce. S ohledem na věkové schopnosti předškolních dětí je nutné děti trvale vést k bezpečnému chování.
 - Ředitelka mateřské školy vydala školní řád, který upravuje podrobnosti k výkonu práv dětí a práv a povinností jejich zákonných zástupců a podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před rizikovým chováním a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

- Důležitým prvkem ochrany před projevy rizikového chování je i výchovně vzdělávací působení na děti již předškolního věku zaměřené na zdravý způsob života. Součástí ŠVP je Preventivní program, který upřesňuje prevenci rizikového chování.

V rámci prevence před projevy rizikového chování provádí pedagogičtí pracovníci mateřské školy monitoring a screening vztahů mezi dětmi ve třídních kolektivech s cílem řešit případné deformující vztahy mezi dětmi již v jejich počátcích, a to ve spolupráci se zákonnými zástupci, případně za pomoci školských poradenských zařízení.

Jedním z nejdůležitějších prvků prevence v této oblasti je vytvoření příznivého sociálního klimatu mezi dětmi navzájem, vedení k prosociálnímu chování mezi dětmi a pedagogickými pracovníky a mezi pedagogickými pracovníky a zákonnými zástupci dětí po celou dobu pobytu dítěte v mateřské škole.

Škola je povinna oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je týráno nebo zanedbáváno.

- Z bezpečnostních důvodů musí mít děti obuv s pevnou patou na pobyt v budově školy i pobyt venku.

Z hygienických důvodů musí mít děti jiné oblečení na pobyt v budově školy a jiné na pobyt venku.

IV.

Zdravotní předpoklady

- Pro účast na některých vzdělávacích činnostech školy, například:

- na škole v přírodě
- na plaveckém kurzu

se vyžaduje zdravotní způsobilost, kterou posuzuje a posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost.

Praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, v posudku dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.

- Zákonní zástupci dětí jsou povinni informovat MŠ o změně zdravotní způsobilosti, zdravotního stavu dítěte nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly ovlivnit pobyt dítěte v MŠ nebo účast na akcích pořádaných MŠ.
- V péči o zdraví dětí, o zdravé výchovné prostředí a vytváření příznivých podmínek pro zdravý vývoj

děti mateřská škola spolupracuje s příslušnými školskými poradenskými zařízeními (PPP, SPC) a praktickým lékařem pro děti a dorost.

V.

První pomoc a ošetření

- Mateřská škola zajistí:
 - aby byly vytvořeny podmínky pro včasné poskytnutí první pomoci a lékařského ošetření při úrazech a náhlých onemocněních,
 - odpovídá za vhodné rozmístění lékárníček první pomoci s potřebným vybavením,
 - zajistí, aby se zásadami poskytování první pomoci byli seznámeni všichni zaměstnanci školy,
 - na vhodných místech umístí seznam telefonních čísel zdravotnických zařízení včetně zdravotnických zařízení zajišťujících dopravu raněných a nemocných,
 - provedených opatřeních informuje všechny zaměstnance školy.
- V případě školního úrazu dítěte zajistí MŠ jeho dopravu do zdravotnického zařízení a zpět. O události a provedených opatřeních informuje neprodleně zákonného zástupce dítěte. Doprovodem dítěte může být pouze zletilá osoba, osoba plně způsobilá k právním úkonům a v pracovněprávním vztahu ke škole.
- Opatření k zajištění první pomoci provede MŠ i při školních akcích konaných mimo MŠ.
- Rozsah vybavení prostředky pro poskytnutí první pomoci při zotavovací akci se řídí vyhláškou č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti,
- Škola bude vždy postupovat v souladu s § 31 občanského zákoníku a § 35 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách s tím, že nezletilému dítěti poskytne první pomoc na základě jeho souhlasu, jestliže je provedení takového úkonu přiměřené jeho rozumové a volní vyspělosti odpovídající jeho věku. Je-li nezbytné provést dítěti okamžitý zákrok bez souhlasu dítěte a jeho zákonného zástupce (záchrana života), je nutné neprodleně informovat zákonné zástupce dítěte. Dítěti musí být vysvětleno vše nezbytné, jakmile to jeho stav dovolí. O této skutečnosti se provede písemný záznam.
- Podávání léků dětem, jejichž zdravotní stav to vyžaduje (alergie, epilepsie, diabetes...), je možné pouze na základě písemné dohody mezi zákonným zástupcem a ředitelkou školy.

VI.

Dohled nad dětmi v mateřské škole

- Ředitel školy je povinen zabezpečit prostřednictvím pedagogů školy dohled nad dětmi, a to při školní i mimoškolní výchově a vzdělávání, tzn. při všech aktivitách organizovaných mateřskou školou.

- Dohled k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí ve škole při výchově a vzdělávání a s nimi souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb se vykonává v zájmu předcházení škodám na zdraví, majetku, přírodě a životním prostředí.
- Ředitel určuje provádění dohledu nad dětmi. Vychází z konkrétních podmínek a přihlíží zejména k vykonávané činnosti, věku dětí a jejich rozumové vyspělosti, dopravním a jiným rizikům.
- Pedagogický pracovník koná podle rozvrhu dohled nad dětmi ve škole.
- Pedagogický pracovník vykonává podle pokynů ředitele dohled i mimo školu, zejména při vycházkách, výletech, školách v přírodě a jiných činnostech vyplývajících ze školního vzdělávacího programu.
- Dohled může vykonávat vedle učitele i jiný zletilý zaměstnanec školy nebo školského zařízení, jestliže byl o výkonu tohoto dohledu řádně poučen. O tomto poučení se provede záznam.
- K zajištění bezpečnosti při pobytu mimo území mateřské školy stanoví ředitel školy dostatečný počet učitelů tak, aby na jednu učitelku připadlo nejvýše 20 dětí z běžných tříd, nebo 12 dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti s priznanými podpurnými opatřeními druhého až pátého stupně nebo děti mladší tří let.
- Při zvýšení počtu dětí nebo při specifických činnostech, například sportovních činnostech, nebo při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost určí ředitelka mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k mateřské škole.
- Při zajišťování zotavovacích pobytů, popřípadě výletů pro děti určí ředitelka mateřské školy počet učitelů, aby byla zajištěna výchova dětí, včetně dětí se zdravotním postižením, jejich bezpečnost a ochrana zdraví.

VII.

Zvláštní pravidla při některých činnostech

- Kromě obecných zásad úrazové prevence jsou při některých činnostech dodržována další zvláštní pravidla. Je tomu tak zejména při:
 - opatření v průběhu vzdělávacích činností:
 - opatření při pobytu dětí venku:
 - opatření při sportovních akcích, výletech:
 - koupání a plaveckém kurzu,
- Ve všech takových případech klade MŠ zvýšený důraz na dodržování pokynů, právních a ostatních

předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, pokynů a zásad úrazové prevence učiteli i dětmi. Důsledně je vyžadováno ukázněné chování dětí.

- Při pohybových a sportovních činnostech se účastníci řídí ustanoveními o bezpečnosti obsaženými v pravidlech pro příslušnou pohybovou činnost, danou věkovou skupinu a jejich modifikaci pro dané prostorové podmínky školy.

➤ **Opatření v průběhu vzdělávacích činností:**

1. Každá učitelka je osobně zodpovědná za bezpečnost svěřených dětí od doby jejich převzetí od rodičů, pověřené osoby nebo jiného pedagoga školy do doby jejich předání rodičům, pověřeným osobám nebo jinému pedagogovi školy.

2. Při hře dětí ve třídě dbá, aby si děti hrály klidně, sleduje jejich hru, předchází konfliktům. Nedovolí dětem nosit do MŠ nebezpečné předměty nebo hračky.

3. Nesmí odejít od dětí! Při závažných důvodech si zajistí dohled jiné pracovnice z MŠ.

4. Nesmí dát dětem bez náležitého dohledu nůžky, štetce, tužky či jiné ostré a špičaté pomůcky, dále drobné korálky a stavebnicové tvary, které by si mohly děti strčit do nosu či ucha.

5. Při chůzi po schodech dbá, aby se děti nestrkaly, chodily klidně, držely se zábradlí.

6. Při tělovýchovných aktivitách dbá zvýšené pozornosti o bezpečnost dětí. Upozorňuje na případné nebezpečí, zajišťuje soustavnou pomoc při cvičení. Bývá vždy na nejrizikovějším místě. Před zahájením cvičení v tělocvičně musí vždy zkontrolovat, zda je tělocvičné nářadí v pořádku.

7. Při převlékání dětí v šatnách vykonává učitelka stálý dohled, sama se obléká, až když jsou děti připraveny na pobyt venku. Neprodlužuje zbytečně pobyt připravených dětí v šatně.

8. Při rozcházení dětí domů věnuje učitelka zvýšenou péči úpravě a čistotě dětí.

Dítě předává rodičům či pověřené osobě, ale to pouze na základě písemného pověření zástupcem dítěte / může být stálé, na určité časové období/.

➤ **Opatření při pobytu dětí venku:**

1. Při pobytu dětí na školní zahradě nedovolí učitelky dětem bez dohledu na průlezky, houpačky a jiné nářadí, kde hrozí nebezpečí úrazu. Nedovolí jim též samostatné vzdálení do prostor zahrady, kam sama nevidí, kde nemůže mít o dětech přehled.

2. Při vycházkách učí děti chodit ve dvojicích, v zástupu tak, aby maximálně zajistila jejich bezpečnou chůzi, chodí po chodníku, maximálně se vyhýbají frekventovaným ulicím. Učitelky dbají na bezpečné přecházení vozovky, k čemuž používají terčík. Průběžně seznamují děti s pravidly bezpečného chování na ulici, v dopravě / přechody pro chodce, semaforey apod./.

➤ **Opatření při sportovních akcích, výletech:**

1. Ředitelka školy rozhoduje na základě náročnosti akce a počtu dětí o určení další způsobilé osoby k zajištění bezpečnosti dětí.
2. Ředitelka školy stanoví hlavního vedoucího akce, který je povinen poučit děti o zvláštních situacích, o pravidlech jednání v těchto situacích.
dnů.

➤ **Plavecký kurz:**

1. Plavecký kurz se uskutečňuje v zařízeních k tomu určených. Ředitelka MŠ musí ověřit dodržování hygienických podmínek ze strany zařízení určeného pro výuku plavání, odbornou úroveň poskytované výuky, podmínky pro zajištění bezpečnosti a ochrany dětí.

Při plaveckém kurzu může být nejvyšší počet dětí ve skupině 20, dohled zajišťují vždy 2 pověřeni pracovníci školy.

Ve skupině, kde jsou zařazeny děti se zdravotním postižením, může být nejvíce 12 dětí, dohled zajišťují 2 pověřeni pracovníci školy.

V jedné skupině dětí uvedených v § 16 odst. 9 zákona při koupání a plaveckém výcviku připadají na 1 učitele nejvýše 4 žáci; vyžaduje-li to zdravotní stav dítěte, je možné s dětmi konat plavecký výcvik individuálně.

Učitel má přehled o celém prostoru výcviku a o všech dětech, kteří se plavání účastní. Učitel pravidelně provádí v průběhu výcviku překontrolování počtu dětí. Totéž se provádí při jejím zakončení.

2. Odpovědnost za bezpečnost dětí při výuce plavání, která je realizována mimo školu, nesou učitelé, kteří děti na plavání doprovázejí.

3. Za bezpečnost dětí při plaveckém kurzu v MŠ, do doby jejich předání učitelům, jež vedou výcvik, odpovídají učitelé, kteří děti na plavecký výcvik doprovázejí. Doprovázející učitel je přítomen po celou dobu výcviku. V dohodách uzavíraných o využívání cizích zařízení k plavecké výuce je nutno upravit ve smyslu těchto zásad podrobně povinnosti zaměstnanců zúčastněných stran, týkající se jejich odpovědnosti za bezpečnost dětí.

4. Pokud v celém průběhu plavání nemůže být zachován náležitý přehled o všech dětech, učitel plavecký výcvik přeručí.

➤ **Koupání:**

Koupání se uskutečňuje pouze na vyhrazených místech, kde není koupání zakázáno. Učitel osobně předem ověří bezpečnost místa pro koupání, přesně vymezí prostor, kde se děti mohou pohybovat a učiní taková opatření, aby měl přehled o počtu koupajících se dětí ve skupině. Skupina na jednoho učitele je maximálně

10 dětí. V jedné skupině dětí uvedených v § 16 odst. 9 zákona při koupání a plaveckém výcviku připadají na 1 učitele nejvýše 4 žáci; vyžaduje-li to zdravotní stav dítěte, je možné s dětmi konat plavecký výcvik individuálně. Po skončení koupání dětí a v jeho průběhu učitel kontroluje počet dětí.

Koupání dětí musí být přizpůsobeno počasí, fyzické zdatnosti dětí a jejich plaveckým schopnostem. Děti se mohou koupat jen za dohledu osoby činné při zotavovací akci jako dozor. Dohled může vykonávat jen osoba, která je schopna poskytnout záchranu tonoucímu. Koupat se děti smějí nejdříve 1 hodinu po hlavním jídle nebo po intenzivním cvičení.

VIII.

Úrazy dětí a jejich evidence

- Úrazem dětí je úraz, který se stal dětem při pobytu v mateřské škole nebo při aktivitách a akcích pořádaných mateřskou školou.
- (3) Vedoucí zaměstnanec školy, jemuž byl úraz dítěte hlášen, zajistí, aby byly objektivně zjištěny a případně odstraněny příčiny úrazu.
- Statistické zjišťování školní úrazovosti se provádí podle zvláštních předpisů.

IX.

Odpovědnost za škodu/újmu v mateřské škole

- Mateřská škola odpovídá dětem za škodu, která vznikla porušením právních povinností nebo úrazem podle § 391 zákona č. 262/2006 Sb. Škola se může zprostit odpovědnosti, prokáže-li že vynaložila veškerou péči, kterou lze požadovat, aby ke škodě/újmě nedošlo včetně dohledu (prevence rizik).
- Děti v mateřské škole odpovídají škole za škodu, pokud byly způsobilé ovládnout své jednání a posoudit jeho následky škodu podle § 2920 a § 2921 zákona č. 89/2012, občanský zákoník.
- Škodou/újmou rozumíme:
 - majetková újma (škoda) – ztráta na majetku
 - nemajetková újma – újma na zdraví
- Děti jsou pojištěny proti úrazům v době pobytu v mateřské škole a při akcích organizovaných mateřskou školou.

X.

Sledování úrazovosti dětí

Informace získané při prošetřování jednotlivých úrazů dětí, při sledování celkové školní úrazovosti a rozborů jejich příčin využívají školy, organizace a orgány, v jejichž působnosti je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, k prohloubení preventivní činnosti, a to v anonymizované podobě.

XI.

Kontrolní činnost

- Dodržování podmínek pro bezpečnost a ochranu zdraví dětí kontrolují průběžně vedoucí zaměstnanci školy v rámci své působnosti a plnění úkolů v oblasti prevence rizik.
- Učitelé kontrolují a vyžadují dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí.
- Do programu prověrek bezpečnosti a ochrany zdraví při činnostech organizovaných školou nejméně jednou ročně zahrnuje škola kontrolu všech vnitřních a venkovních prostor, včetně jejich zařízení a vybavení. Pokud se na ně a na jejich vybavení vztahují zvláštní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, například o elektrických, plynových, zdvihacích a tlakových zařízeních, provádějí se na nich prostřednictvím osob se zvláštní odbornou způsobilostí odborné kontroly a revize ve lhůtách stanovených těmito předpisy. U tělocvičného nářadí a ostatního náčiní se kromě jeho běžných kontrol při používání a v rámci prověrek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci provádějí i odborné technické kontroly nejméně jednou za rok, pokud nestanovil výrobce lhůtu kratší. Součástí prověrek bezpečnosti a ochrany zdraví při činnostech organizovaných školou je rovněž kontrola vybavení školy prostředky pro poskytnutí první pomoci, a to jak z hlediska obsahu, tak i lhůt jejich použitelnosti.

XII.

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Směrnice má platnost do vydání směrnice nové.

Mateřská škola Staňkov, příspěvková organizace

Puclická 37, 345 61, Staňkov

Tel.: 379492203; 739570444; email m.s.stankov.cz; www.skolkastankov.cz
